

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
המחלקה לפסיכולוגיה

יחסים קרובים בתחילת החיים
2016-2017

ד"ר נעמה עצבה-פוריה
שעת קבלה: יום שני 10.00-11.00, בתיאום מראש
חדר: 214 בניין 98
מתרגלת: כנרת לבבי (kinnush@gmail.com)

הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים בחקר יחסי הורה-ילד, יחסי אחים ויחסי חברות. יוצגו מודלים תיאורטיים להבנת היווצרות היחסים והתפתחותם, כגון המודל האקולוגי של Bronfenbrenner, המודל הטראנסאקציונלי של Sameroff, ותיאוריות מרכזיות בתחום, כגון תיאוריית ההתקשרות ומודל ההורות של Belsky. כמו כן, יובאו מחקרים עיקריים בתחום, המדגישים את ההתפתחות התקינה והפתולוגית בנושאים השונים.

חובות הקורס

- קריאת מאמרים משיעור לשיעור
- מבחן בסוף הסמסטר

ציון הקורס יקבע בהתאם לציון שהתקבל במבחן

תוכנית הקורס*:

נושא	תאריך	
מודלים התפתחותיים של יחסי הורה-ילד	31.10	1
התיאוריה של מאהלר	07.11	2
IWM, התקשרות, זמינות רגשית	14.11	3
Reflective parenting	21.11	4
מודלים בהורות : Baumrind, Belsky	28.11	5
אבות ויחס אב-ילד	05.12	6
הורות בהתייחסות אקולוגית (הורות לילדים בעלי צרכים מיוחדים, יחסי הורה-ילד בתרבויות שונות, הורות בקרב זוגות חד מיניים)	12.12	7
הורות בהתייחסות אקולוגית (הורות לילדים בעלי צרכים מיוחדים, יחסי הורה-ילד בתרבויות שונות)	19.12	8
PDT ויחסי אחים	26.12	9
יחסי אחים	02.01	10
יחסי אחים	09.01	11
יחסי חברות	16.01	12
יחסי חברות	23.01	13

*** התוכנית ניתנת לשינויים בהתאם להתקדמות במהלך השיעורים**

רשימת קריאה:

שיעור 1 : מודלים התפתחותיים

**Bronfenbrenner, U. (1989). Ecological system theory. In R. Vastra (Ed.), *Six*

Theories of Child Development (Vol. 6). Greenwich, CT: JAI Press.

שיעור 3-4 : זמינות רגשית והורות רפלקטיבית

**Biringen, Z., Damon, J., Grigg, W., More, J., Pipp-Siegek, S., Skillern, S., & Stratton, J. (2005). Emotional availability: Differential predictions to infant attachment and kindergarten adjustment based on observation time and context. *Infant Mental Health Journal*, 26, 295-308.

Slade, A. (2005). Parental reflective functioning: An introduction. *Attachment and Human Development*, 7, 269-281.

שיעור 5 : מה משפיע על ההורות?

Atzaba-Poria, N. & Pike, A. (2008). Correlates of parenting for mothers and fathers from English and Indian backgrounds. *Parenting: Science and Practice*, 8, 17-40.

**Belsky, J. (1984). The determinants of parenting: A process model. *Child Development*, 55, 83-96

שיעור 6-7 : יחס אב-ילד ואבות

** Paquette, D. (2004). Theorizing the father-child relationship: Mechanisms and developmental outcomes. *Human development*, 47(4), 193-219.

Lamb, M., & Tamis-LeMonda, C. S. The role of the fathers: an introduction. In M. Lamb (2004). *The Role of Fathers in Child Development 3rd Ed.* (pp. 1-29), New York: John Wiley & Sons.

שיעור 8 : יחסי הורה-ילד בהתייחסות אקולוגית- יחסי הורה-ילד לילדים עם בעיות התפתחותיות,

יחסי הורה-ילד בתרבויות שונות

**Ellingsen, R., Baker, B. L., Blacher, J. and Crnic, K. (2014), Resilient parenting of preschool children at developmental risk. *J Intellect Disabil Res*, 58: 664–678.
doi:10.1111/jir.12063

**Lansford, J.E., Chang, L., et al. (2005). Physical discipline and children's adjustment: Cultural normativeness as a moderator. *Child Development*, 76, 1234 – 1246.

שיעור 9 : PDT

**Kowal, A., & Kramer, L. (1997). Children's Understanding of Parental Differential Treatment. *Child Development*, 68, 113-126.

McHale, S. M., & Pawletko, T. M. (1992). Differential treatment of siblings in two family contexts. *Child Development*, 63, 68-81.

McHale, S. M., Updegraff, K. A., Jackson-Newsom, J., Tucker, C. J., & Crouter, A. C. (2000). When does parents' differential treatment have negative implications for siblings? *Social Development*, 9, 149-172.

שיעור 10-11 : יחסי אחים

**Song, J. H., Volling, B. L., Lane, J. D., & Wellman, H. M. (2016). Aggression, sibling antagonism, and theory of mind during the first year of siblinghood: a developmental cascade model. *Child development*.

שיעור 12-13 : יחסי חברים

** Seibert, A., & Kerns, K. (2015). Early mother–child attachment Longitudinal

prediction to the quality of peer relationships in middle childhood. *International Journal of Behavioral Development*, 39(2), 130-138

Bukowski, W.M., & Hoza, B. (1989). Popularity and friendship: Issues in theory, measurement, and outcome. In T.J. Berndt & G.W. Ladd (Eds.), *Peer Relationships in Child Development*. (pp. 15-45). New York: Wiley.

Hartup, W.W. (1996). The company they keep: Friendships and their developmental significance. *Child Development*, 67, 1-13.

**** הפריטים המסומנים בכוכביות הנם פרטי חובה. כל השאר מומלצים לקריאה.**